

Lærerutdanningene og profesjonsforberedelse av fremtidige lærere

REFERANSE:

Dunst, C. J., Hamby, D. W., Howse, R. B., Wilkie, H. & Annas, K. (2019). Metasynthesis of Preservice Professional Preparation and Teacher Education Research Studies. *Education Sciences*. 50(9).
<https://doi.org/10.3390/educsci9010050>

Denne artikkelen ser på sammenhenger mellom lærerutdannings innhold og organisering og lærerstudenters opplevelse av forberedthet, observert kvalitet og hvor lenge de blir i jobben. Artikkelen formidler resultatene fra en systematisk kunnskapsoversikt.¹ Denne oversikten inkluderer en metasyntese² av 118 metaanalyser og 12 kartleggingsundersøkelser av amerikanske lærerutdanninger og lærere.

Bakgrunn

Betydningen av lærerens undervisningskvalitet for barn og unges læring, enten de er i barnehage, grunnskole eller i videregående skole, har stått sentralt i norsk politikk, forskning og utdanningssektor de senere tiår. Samtidig har også kvaliteten på lærerutdanningene blitt trukket ytterligere fram. Et stadig viktigere forskningsområde er den praktiske forberedelsen av lærerstudentene for det som venter dem i barnehager og skoler. Overgangen fra teorien i forelesningssalen til praksisen i felten kan iblant oppleves stor for nyutdannede lærere. Mange ressurser settes derfor inn på å undersøke hvordan høyere utdanningsinstitusjoner best kan forberede fremtidige lærere på det som venter dem etter endt utdanning. Det er stor enighet blant forskere og utdanningsinstitusjoner om viktigheten av å inkludere praksisforberedende aktiviteter i lærerutdanningsprogrammer. Likevel er det ennå ikke konsensus rundt hvordan dette best kan gjøres, og det kan være stor variasjon mellom lærerutdanningsprogrammer. Hvert utdanningsprogram baserer seg på en egen undervisningspraksis (for eksempel forelesningsbasert undervisning), og hver undervisningspraksis involverer forskjellige metoder (for eksempel problembasert opplæring, dybdelæring og prosjektbasert opplæring). Forskere og utdanningseksperter etterlyser utdanningsprogrammer basert på et bredt utvalg av undervisningspraksiser og -metoder for å sørge for at fremtidige lærere er forberedt på arbeidsoppgavene. Innsikt i hva forberedelse for yrkesutøvelse betyr og hvilke former for forberedelse som kan ha stor betydning for å lykkes som lærer, er viktig når lærerutdanningsprogrammer skal utformes eller forbedres.

Formål

Denne systematiske kunnskapsoversiktens formål er å avdekke sammenhenger mellom organisering av, undervisningspraksiser og undervisningsmetoder i lærerutdanningen på den ene siden og grad av forberedthet hos den nyutdannede læreren på den andre.

¹ **Systematisk kunnskapsoversikt/-oppsummering:** Som regel en artikkel eller en rapport som gir en oversikt over et klart definert forskningsspørsmål. Oversikten bruker systematiske og eksplisitte metoder for å identifisere, utvelge og kritisk vurdere relevant forskning, samt for å innsamle og analysere data fra studiene som er inkludert i oversikten.

² **Meta-syntese:** En prosedyre for å sammenstille forskning på et bestemt emne hvor forskerne sammenlikner og analyserer tekstene fra individuelle studier og utvikler nye tolkninger.

Inkluderte studier

Forfatterne gikk gjennom tidligere publisert forskning og trakk ut undervisningspraksiser som er i bruk i lærerutdanningene eller som anses som svært viktige av utdanningsekspertene. Disse undervisningspraksisene utgjør input-variablene av lærerstudentenes utdanning. Input-variablene ble systematisert i 14 kategorier og deretter sett i sammenheng med resultatene av grad av forberedthet hos lærerstudenten eller den nyutdannede læreren. Grad av forberedthet er det vi kan kalle output-variablene. Dette omfatter: 1) måling av kvaliteten på undervisningen nyutdannede lærere leverer, 2) hvor lenge lærere forblir i yrket, og 3) lærerstudenters opplevelse av utdanningsløpet og deres antagelser om læreryrket. Lærerstudentenes faglige resultater, frafall og lignende variabler sorteres under punkt 3).

Artikkelforfatterne sammenstiller 118 metaanalyser og 12 kartleggingsundersøkelser som til sammen omfatter over tre millioner informanter. Søket etter relevante studier ble ikke tidsavgrenset, og kun engelskspråklige studier ble inkludert. Eksperimentelle eller kvasiexperimentelle studier ble viet særlig oppmerksomhet, mens kasusstudier eller studier på korrelasjoner (samvariasjonsstudier) ble ekskludert. Følgende krav ble stilt til de artiklene som ble inkludert i denne studien:

1. Fokus er plassert utelukkende på praksiser knyttet til forberedelse av lærerstudenter eller praksiser knyttet til overgangen lærerstudent–lærer (for eksempel innførings- eller veiledningspraksiser) med det mål for øye å identifisere de viktigste praksisene i profesjonsforberedelse av lærere.
2. Analyser av innholdet i de forskjellige undervisningspraksisene (for eksempel emnebasert undervisning) for å identifisere hvilke metoder som inngikk i undervisningen (for eksempel problembasert eller kasusbasert læring) med det mål for øye å avdekke effekten av de forskjellige undervisningsmetodene.
3. Må være sammenligninger av en undervisningspraksis (for eksempel problembasert læring) og en betingelse (for eksempel tradisjonell klasseromsundervisning) med mål om å finne kvalitative fordeler ved de respektive praksisene.

Studier som omfattet variabler som studentenes kjønn eller personlighet, ble ikke inkludert.

Resultater

Følgende praksiser trekkes fram som de viktigste for utdanning av godt forberedte lærere, både med tanke på undervisningskvalitet blant lærere og med tanke på lærerstudenters resultater underveis i studieløpet:

- Omfattende praksiserfaring
- Undervisning spesifikt rettet mot pedagogiske metoder. Mikroundervisning, anledning til å simulere undervisningssituasjoner og studenters utprøving av pedagogiske metoder på hverandre trekkes fram som særskilt effektive metoder
- Veiledning, rådgivning og tilbakemeldinger fra praksislærer og universitetets praksisveileder under utdanningen
- Introduksjonsaktiviteter, oppfølging og rådgivning fra mentorlærere i overgangen fra studier til læreryrket
- Aktiv studentmedvirkning/-deltakelse i tilegnelsen av ny kunnskap og nye ferdigheter. Dette punktet inkluderer blant annet muligheter for studentsamarbeid og gruppeaktiviteter
- Kursbasert undervisning med rikelig anledning for aktiv studentmedvirkning og -deltakelse. Her trekkes problembasert undervisning og dybdelæring fram som de viktigste metodene

- Elektronisk læring og teknologibaserte metoder. Virtual-Reality-teknologi og internett-baserte tilbakemeldinger til studenter, gjerne til studenter i samarbeidsgrupper, trekkes fram som effektive metoder

Flere av de inkluderte artiklene var opptatt av betydningen av hvilken type utdanningsprogram lærere hadde som utdanningsbakgrunn og hvilket nivå av utdanning lærere hadde. Videregående skole ble tatt med ettersom mange førskoler i USA ikke krever mer utdanning enn dette for å arbeide med de yngste barna. Lærerutdanningsprogrammer i USA er også forskjellige fra våre programmer, selv om de kan være på bachelor- eller masternivå, som i Norge. Metasyntesens funn er derfor ikke direkte overførbare til norsk lærerutdanning, men vi nevner likevel at resultater fra lærerutdanninger i USA indikerer følgende:

- Lærerutdanning er av betydning for undervisningskvalitet og studentresultater. Undervisere uten lærerutdanning (kun videregående skole) leverte dårligere undervisningskvalitet og hadde lavere tro på egne kunnskaper og ferdigheter enn profesjonsutdannede lærere, og de var altså dårligere forberedt på læreryrkets krav og oppgaver. Det var mindre forskjell i grad av forberedthet mellom lærere med en bachelor- og en masterutdanning. Forskjellene er altså større mellom utdannet underviser og utdannet lærer enn mellom utdannede lærere med forskjellige utdanningsbakgrunner.
- Type sertifisering (for eksempel gjennom videre-/etterutdanning, tradisjonell lærersertifisering, National Board Certification, Teach for America Certification, alternativ lærersertifisering) er ifølge denne metasyntesen ikke av betydning for grad av forberedthet. Forrige punkt tatt i betraktning betyr det altså noe for grad av forberedthet at underviseren er formelt utdannet som lærer, men hvordan man har oppnådd denne kvalifikasjonen er av mindre betydning.
- Type forberedelses-/utdanningsprogram (for eksempel fireårig lærerutdanning, bachelor-/mastergradsprogram) er heller ikke av større betydning for grad av forberedthet blant lærerstudenter eller nyutdannede lærere.
- Antall universitetsfag i fagkretsen framstår heller ikke som av betydning for grad av forberedthet.

Implikasjoner

Forfatterne understreker at metasyntesens mål var å avdekke mønstre mellom lærerundervisningspraksiser og grad av forberedthet hos nyutdannede lærere. Oversikten feller altså ikke dommer over den enkelte praksis eller metode, men tilbyr et grunnlag for utdanningsinstitusjoner å sette sammen lærerutdanningsprogrammer som tar i bruk et bredt utvalg praksiser for slik å sikre at nyutdannede lærere er forberedt på det som venter dem i barnehagen, i grunnskolen og i videregående skole.

Artikkelforfatterne etterlyser videre forskning på profesjonsforberedelse av lærerstudenter, spesifikt 1) metasynteser av forskning på lærerutdanninger for å validere eller avkrefte lærerutdanningseksperters påstander om hvilke praksiser som er de mest effektive i lærerutdanningene, 2) forskning på hvilke praksiser som under hvilke forhold eller betingelser gir de beste resultater i forberedelsen av lærerstudenter.